

НОВИЙ ПАМ'ЯТНИК ГЕТЬМАНУ ІВАНУ МАЗЕПІ НА ЙОГО БАТЬКІВЩИНІ

1544 року польський король Жигмонт (Сігізмунд Август) подарував своєму жовнірові (воїнові) Миколі Мазепі — Калединському хутір неподалік від Білої Церкви. Хутір незабаром розрісся в село і його назвали на честь родини Мазеп — “Мазепинці”. Над річкою Кам'янкою на горі було збудовано замок, в якому жили Мазепи: прадід, дід і батько Івана Мазепа — Адам-Степак Мазепа. В акті 1659 року за своїм становищем батько був записаний “жовніром” — підчашим Чернігівським і отаманом Білоцерківським. Саме тут в мальовничому куточку України 20 березня 1632 р. і народився майбутній гетьман Іван Мазепа. Мати його Марія Макієвська походила з українського шляхетського роду, була високоосвічена і в майбутньому мала великий вплив на сина в його громадсько-політичній діяльності.

В народі існує ряд легенд про Мазепинці і особливо про скарби Замкової гори. Сам замок давно стертий з лиця землі, а легенди переходили із покоління в покоління і збереглися до нашого часу. Незважаючи на шалену майже трьохсотлітню офіційну пропаганду і агітацію, спрямовану проти гетьмана, який посмів виступити за самостійність української держави.

Не так давно в маловідоме село Мазепинці зібрався гості з усієї України, щоб вшанувати пам'ять славного сина українського народу на його батьківщині. Тут відбулось урочисте відкриття пам'ятника Іванові Мазепі.

На свято прибули заслужені представники культури України, посланці з Києва, Черкас, Чернігова, Полтави, Броварів, Умані, Білої Церкви та багатьох інших місць. На жаль, керівники м. Білої Церкви та району так і не спромоглися на відвідини урочистостей.

Навколо пам'ятника вирувало лодське море. Зустрічали почесних гостей: экс-президента Л. Кравчука, гетьмана українського козацтва генерала В. Муляву, депутатів Вер-

ховної Ради І. Зайця та Л. Скорик, послів Уільяма Міллера (США) та Мартіна Квіста (Швеція). Освячення монумента здійснив Митрополит Української Православної Церкви — Київського патріархату владика Філарет (нині патріарх).

Промовці говорили про гетьмана як про видатного політика, дипломата, державотворця. “Україна повинна йти шляхом, накресленим І. Мазепою”, — ось спільна думка усіх виступів.

Особливо запам'яталася присутнім мить, коли посол Швеції в Україні на знак пошани до пам'яті гетьмана, поклав до його погруддя букет з жовтих та блакитних квітів. Лунали пісні, особливо порадував учасників свята самодіяльний ансамбль Дроздівського Будинку культури, керований В. Шаповалом.

Гетьман Іван Мазепа уславився зокрема своїм церковним будівництвом. Мешканці Мазепинець продовжують традиції свого славетного замляка, гетьмана-мецената Івана Мазепа. У селі на місці зруйнованої за минулого режиму культової споруди розпочато побудову церкви.

Згадуються слова із знаменитої поеми Володимира Сосюри “Мазепа”:

Ні, не народ прокляв Мазепу,
А прокляли його попи.
Попи, що з правдою змагались
І продали царю язик,
Ці чорні рясини, що злигались
З попами руськими навек.
Так! Будував церкви Мазепа,
Церкви і школи. Просвіщав
Він свій народ. Та шкіль не треба
Царю, й він їх позакривав...
Хай про Мазепу спів мій лине,
Хоч він був пан, та серце мав,
За суверенність України
Боровся він і в цім був прав.
І я співать про нього мушу
Так, як ніколи не співав.
Народ не марно в свою душу
Про чайку його пісню взяв.

Мазепинці,
Білоцерківського
району

Борис
ДЕМКІВСЬКИЙ

МАЙСТРИНЯ ПАРАСКА ПИТИЛЯК

15 вересня 1995 року пішла з життя Параска Питиляк — народна майстриня з мальовничого карпатського села Річки.

Наше знайомство з нею відбулося в 1960-і роки у Косові. Потім, розшукуючи її хату в Річці, питали: «Де живе Параска, що баранів

робить?» Вона, як годиться для справжнього народного майстра, робила свої вироби на продаж. Таємнича справа — народження сиру в «загличеному» молоці переходила в не менш таємничу справу ліплення, «викручування» з пружкої сирної маси фігурок коней,